
***Gemeente
Tilburg***
Onderzoek naar
aanleiding ongeval
in zwembad De
Reeshof

5 april 2012

Gemeente Tilburg
T.a.v. mevrouw drs. G.G.H.M. Haanen
Stadhuisplein 130
5038 TC Tilburg

5 april 2012

Referentie: 30122325-F015/3300/2012-0181/cvdv

Betreft: Rapport onderzoek De Reeshof

Geachte mevrouw Haanen,

- 02 Graag presenteren wij u ons rapport betreffende ons onderzoek naar aanleiding van het ongeval in zwembad De Reeshof op 1 november 2011. Wij hebben dit rapport opgesteld voor de gemeente Tilburg, zoals vastgelegd in onze opdrachtbevestiging van 21 december 2011.
- 03 Het staat de gemeente Tilburg vrij deze rapportage te verstrekken aan derden.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.

B.M. Prins
Partner

---

*PricewaterhouseCoopers Advisory N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 9616,
1006 GC Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Inhoudsopgave

1.	Achtergrond	4
2.	Verrichte werkzaamheden en beperkingen	5
2.1.	Verrichte werkzaamheden	5
2.2.	Beperkingen	6
3.	Betrokken organisaties en personen	7
3.1.	Algemeen	7
3.2.	Afdeling Vastgoed	7
3.2.1.	Bouwbedrijf De Combi	8
3.2.2.	Inspectierapporten	8
3.3.	De Reeshof	8
3.3.1.	'Veilig & Schoon'	10
3.4.	De Onderhoudspoule	10
4.	Rapportages en acties	12
4.1.	Ongeval	12
4.2.	Rapportages Corrodium	12
4.2.1.	Rapport 2006	12
4.2.2.	Rapport 2009	13
4.2.3.	Rapport 2011	14
4.3.	Onderhoud aan het ophangstelsel naar aanleiding van rapportages	15
4.3.1.	Rapport 2006	15
4.3.2.	Rapport 2009	15
4.3.3.	Rapport 2011	17
5.	Samenvattende opmerkingen	20

---

1. *Achtergrond*

- o4 De achtergrond van het uit te voeren onderzoek is ons samengevat als volgt beschreven:
- o5 Op 1 november 2011 zijn twee bezoekers van zwembad Reeshof gewond geraakt door het naar beneden vallen van een tweetal luidsprekers die, zo begrepen wij, in het zwembad aan het plafond waren bevestigd. Een van de twee bezoekers is ten gevolge van haar verwondingen overleden.
- o6 Er is sprake, zo informeerde u ons, van een inspectierapport uit april 2011 en nog een eerder rapport waaruit van gebreken aan het ophangstelsel van de geluidsboxen is gebleken. Het benodigd onderhoud zou vervolgens niet zijn verricht. Diverse betrokken partijen, zoals de provincie Noord-Brabant, het Openbaar Ministerie en ook de gemeente Tilburg zijn geïnteresseerd te weten hoe de exacte gang van zaken rond de inspectie, het al dan niet verrichte onderhoud en de verantwoordelijkheden daaromtrent is geweest. Wij begrijpen voorts dat de eigendom en het onderhoud van het zwembad niet in dezelfde hand is binnen de gemeente. De gemeente Tilburg vraagt PwC de vervolgfase uit te voeren van het door haar reeds ingezette onderzoek.

2. *Verrichte werkzaamheden en beperkingen*

2.1. *Verrichte werkzaamheden*

- 07 De gemeente Tilburg heeft PwC Advisory N.V., afdeling Forensic Services (hierna: 'PwC') verzocht om in samenwerking met de gemeente Tilburg nader onderzoek te doen. U vroeg ons om een op feiten gebaseerd toedrachtsonderzoek uit te voeren.
- 08 Het onderzoek werd verdeeld in twee fasen. In de eerste fase heeft de gemeente Tilburg zelfstandig onderzoek verricht, hetgeen heeft uitgemond in een rapport uitgebracht door de gemeente Tilburg in week 49 van 2011. In de tweede fase hebben wij u allereerst geadviseerd met betrekking tot het vervolg van het onderzoek, hetgeen heeft uitgemond in de hieronder genoemde werkzaamheden.
- 09 Het onderzoek zoals in fase 1 door de gemeente Tilburg uit werd gevoerd heeft niet omvat het interviewen van betrokken personen. Die interviews zijn in januari 2012 uitgevoerd door PwC.
- 10 Aldus en in aanvulling op het door de gemeente Tilburg in fase 1 uitgevoerde onderzoek hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

11 Fase 2A:

- Analyse en beoordeling van het interne rapport van de gemeente Tilburg;
- Formulering van additionele vragen naar aanleiding van deze rapportage;
- Advisering met betrekking tot vervolgstappen in het onderzoek;
- Selectie van interne en externe personen en partijen die in het kader van het onderzoek geïnterviewd kunnen worden;
- Het veiligstellen van elektronische bestanden, zoals e-mailverkeer of andere bestanden, met het doel deze later, indien zulks aan de orde bleek te zijn, te kunnen doorzoeken;
- Voorbereiding van interviews op basis van in fase 1 of anderszins verkregen informatie en documentatie.

12 Fase 2B:

- Het houden van interviews met in fase 2A geselecteerde personen;
- Het maken van verslagen van de interviews en afstemming daarvan met de geïnterviewden;
- Het doorzoeken van elektronische bestanden naar correspondentie of gegevens die in het kader van het onderzoek relevant zijn;
- Het opstellen van een rapportage naar aanleiding van onze bevindingen;
- Het bespreken van bevindingen van de gemeente Tilburg met de voor het onderzoek verantwoordelijke personen.

Het onderzoek en deze rapportage dienen duidelijkheid te verschaffen over de verdeling van verantwoordelijkheden en de wijze waarop daaraan invulling is gegeven; met betrekking tot het onderhoud van zwembad Reeshof en dan meer in het bijzonder ten aanzien van de ophanging van luidsprekers in het peuterbad.

- 13 Met de volgende personen hebben wij interviews gevoerd (in volgorde van interviews):

- Manager C Sportbedrijf;
- Manager A Facilitaire Zaken;
- Medewerker C Vastgoed;
- Medewerker B Facilitaire Zaken;
- Medewerker C Facilitaire Zaken;

- Medewerker E Facilitaire Zaken;
- Medewerker D Facilitaire Zaken;
- Medewerker B Vastgoed;
- Medewerker A Facilitaire Zaken;
- Medewerker A van De Combi;
- Medewerker B van De Combi;
- Manager A Sportbedrijf;
- Manager C Vastgoed;
- Inspecteur Corrodium;
- Medewerker F Facilitaire Zaken;
- Manager B Dienst Bedrijven;
- Manager A Dienst Bedrijven;
- Medewerker A Sportbedrijf;
- Manager A Vastgoed;
- Medewerker A Vastgoed;
- Manager B Vastgoed.

Niet alle personen met wie wij hebben gesproken tijdens ons onderzoek wordt specifiek genoemd/aangehaald in deze rapportage.

Met Medewerker B Facilitaire Zaken, Medewerker A Facilitaire Zaken, Medewerker C Facilitaire Zaken, Manager A Facilitaire Zaken, Manager A Sportbedrijf en Manager C Sportbedrijf zijn naar aanleiding van onze tussentijdse bevindingen tweede interviews gevoerd .

- 14 Wij hebben delen uit deze rapportage voor wederhoor voorgelegd aan Manager C Sportbedrijf, Manager A Facilitaire Zaken, Medewerker C Vastgoed, Medewerker B Facilitaire Zaken, Medewerker B Vastgoed, Medewerker A Facilitaire Zaken, Manager A Sportbedrijf en Inspecteur Corrodium op 23 februari 2012. Daarop ontvingen wij van alle personen reacties, welke wij in dit rapport hebben verwerkt.
- 15 Wij hebben de opdracht uitgevoerd in overeenstemming met het Nederlands recht.

2.2. Beperkingen

- 16 Gelet op het onderwerp van onderzoek hadden wij graag willen spreken met Manager B Sportbedrijf. Manager B Sportbedrijf bleek echter in verband met ziekte niet beschikbaar om medewerking te verlenen aan ons onderzoek. Uit berichten die wij via de advocaat van Manager B Sportbedrijf en de gemeente Tilburg ontvingen bleek dat evenmin te verwachten viel dat Manager B Sportbedrijf binnen afzienbare tijd in staat mocht worden geacht medewerking aan het onderzoek te verlenen. In deze rapportage hebben wij ons ten aanzien van de rol van Manager B Sportbedrijf beperkt tot hetgeen af te leiden valt uit e-mailcorrespondentie en andere documentatie. Manager B Sportbedrijf is niet om commentaar gevraagd.
- 17 Van de elektronische bestanden van de gemeente Tilburg bleken back-ups te bestaan van maximaal een maand oud. Eerdere bestanden hebben wij derhalve, tenzij nog aanwezig op harde schijven, niet kunnen inzien. Indien wij in deze rapportage melden dat e-mailberichten ons niet ter beschikking stonden kan dit derhalve betekenen dat de e-mail wel heeft bestaan maar thans niet meer beschikbaar is.

---

3. *Betrokken organisaties en personen*

3.1. *Algemeen*

- 18 Teneinde de verhoudingen binnen de gemeente Tilburg ten aanzien van zwembad De Reeshof en het verloop van omstandigheden die in het kader van dit onderzoek een rol spelen in de juiste kaders te kunnen plaatsen geven wij in dit hoofdstuk weer welke afdelingen en personen een rol spelen en welke relaties er tussen genoemden bestaan. Wij geven de situatie voor zover relevant op of tot 1 november 2011 weer. Wij begrepen dat de gemeentelijke organisatie sedertdien is of wordt gereorganiseerd.

3.2. *Afdeling Vastgoed*

- 19 Hoewel geen afzonderlijke juridische entiteit, wordt het beheer van gebouwen van de gemeente Tilburg uitgevoerd door de afdeling Vastgoed, onderdeel van de Dienst Gebiedsontwikkeling. Deze afdeling fungeert materieel als 'eigenaar' van circa 200 gebouwen en sluit met desbetreffende diensten en afdelingen van de gemeente Tilburg gebruikersovereenkomsten, te vergelijken met huurovereenkomsten, af. In de gebruikersovereenkomsten worden onder meer afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheid voor het onderhoud aan de gebouwen. Uit een aan de overeenkomst gehechte 'verdeellijst onderhoudswerkzaamheden' blijkt of het onderhoud voor verantwoordelijkheid van afdeling Vastgoed, de gebruiker of mogelijk een derde partij komt.
- 20 De verdeling van onderhoudswerkzaamheden die in het algemeen wordt gehanteerd, zo begrijpen wij uit interviews, is dat onderhoud aan gebouwen, dat wil zeggen de constructie en al hetgeen aan het gebouw is verbonden, zoals daken, gevels en ramen/kozijnen, voor risico en rekening van de 'eigenaar' zijn en al het andere voor risico en rekening van de 'gebruiker'. In gebruikersovereenkomsten wordt een en ander ook zo neergelegd.
- 21 Ook voor zwembad De Reeshof werd een gebruikersovereenkomst met een verdeellijst onderhoudswerkzaamheden overeengekomen. Welke afdeling echter verantwoordelijk is voor het onderhoud aan het ophangstelsel van de geluidsboxen dat in deze rapportage een hoofdrol speelt, kan daar niet uit worden afgeleid. Er komt weliswaar een rubriek 'Geluidsinstallatie en omroepinstallatie' voor, maar deze ziet eerder op de geluids- en omroepinstallatie dan op het ophangstelsel. Wij merken op dat het onderhoud aan de technische installaties van het zwembad wel voor rekening en risico van de afdeling Vastgoed komt.
- 22 De vraag of het bewuste ophangstelsel wel of niet te vatten is onder, of begrepen is in, de verdeellijst onderhoudswerkzaamheden is minder van belang, nu de afdeling Vastgoed en het management van het zwembad specifieke afspraken hebben gemaakt over het bewuste ophangstelsel, waarover meer in het volgende hoofdstuk.
- 23 De afdeling Vastgoed staat onder leiding van een Afdelingshoofd en kent een Teammanager gebouwen. Op de afdeling werken voorts Medewerkers Vastgoed. Het contact met het management van zwembad De Reeshof is tot 1 maart 2011 geweest met Medewerker B Vastgoed, die de gemeente Tilburg per die datum heeft verlaten. Sedertdien is Medewerker C Vastgoed¹ namens de afdeling Vastgoed voor zwembad De Reeshof contactpersoon. Met beide laatste medewerkers en Manager C Vastgoed hebben wij in het kader van ons onderzoek gesproken.
- 24 Onderhoud dat onder verantwoordelijkheid van de afdeling Vastgoed geschiedt wordt altijd uitbesteed aan derde partijen. De afdeling Vastgoed beschikt niet over eigen medewerkers die onderhoud aan gebouwen uitvoeren, zo begrepen wij van Medewerker C Vastgoed.

---

¹ In zijn reactie d.d. 27 februari 2012 op onze bevindingen antwoordde de Medewerker C Vastgoed desgevraagd dat hij na 1 maart 2011 wel in het zwembad kwam in verband met het 'uitzetten werkzaamheden eigenaarsdeel'. Wij hebben uit de antwoorden van de Medewerker C Vastgoed niet kunnen opmaken hoe goed hij het zwembad De Reeshof kende.

3.2.1. *Bouwbedrijf De Combi*

- 25 Een van de bedrijven waaraan de Afdeling Vastgoed voor haar verantwoording komende werkzaamheden uitbesteed is bouwbedrijf De Combi. De Combi verricht regelmatig werkzaamheden ten behoeve van de gemeente Tilburg, zo begrepen wij van Medewerker A van De Combi.
- 26 Om voor de uitvoering van werkzaamheden in aanmerking te komen dient De Combi altijd een schriftelijke offerte in te dienen die namens de gemeente Tilburg wordt ondertekend, alvorens het werk kan worden uitgevoerd en in rekening kan worden gebracht. Bij het maken van de offerte houdt De Combi zich aan de door de gemeente Tilburg gegeven instructies, aldus Medewerker A van De Combi.
- 27 In de loop van 2009 en 2010 heeft De Combi enkele malen geoffreerd voor het herstellen van corrosieschade aan staalonderdelen van zwembad De Reeshof. De basis voor de offerte vormde een door de gemeente Tilburg toegezonden rapport van 27 maart 2009 van bureau Corrodium. Correspondentie hierover vond tijdens de gemeente Tilburg plaats door Medewerker B Vastgoed. De Combi heeft in de zomer van 2010 een aantal werkzaamheden als omschreven in het rapport van Corrodium uitgevoerd en gefactureerd voor een bedrag (volgens offerte BK/0564.10/mk) van € 25.595.

3.2.2. *Inspectierapporten*

- 28 Ten aanzien van tal van onderwerpen, zo begrepen wij, laat de afdeling Vastgoed door externe bureaus inspecties uitvoeren. De opdracht daartoe wordt door de afdeling Vastgoed gegeven en de betreffende rapportages worden ook door de afdeling Vastgoed ontvangen en eventueel verspreid.
- 29 Sinds 2002 bestaat er bij de afdeling Vastgoed kennis van potentiële technische problemen rond de toepassing van roestvast staal (RVS) in zwembaden. Het ministerie van VROM heeft daar destijds over gepubliceerd zonder dat een en ander, zo begrepen wij, heeft geleid tot specifieke voorschriften omtrent de toepassing van materialen. De kennis van de problematiek heeft ertoe geleid dat de afdeling Vastgoed met enige regelmaat inspecties liet uitvoeren naar de staat van de RVS materialen in de zwembaden binnen de gemeente Tilburg, zo ook voor wat betreft zwembad De Reeshof. Ons staan ter zake rapporten ter beschikking uit 2006, 2009 en 2011, geschreven door adviesbureau Corrodium, een bureau dat gespecialiseerd is in deze materie. Corrodium adviseert de termijn waarbinnen een nieuwe inspectie dient plaats te vinden. In het onderhavige geval is de gemeente Tilburg geadviseerd inspecties om de twee jaar te doen plaatsvinden. Namens Corrodium is steeds de Inspecteur van Corrodium de inspecteur geweest die de inspecties heeft uitgevoerd en de rapporten heeft geschreven, zo vertelde de Inspecteur van Corrodium ons.

3.3. *De Reeshof*

- 30 Bij een bestaande sporthal is in 1995 zwembad De Reeshof gebouwd. Een belangrijke uitbreiding heeft plaatsgevonden in de periode 2004 tot 2006, waarbij onder meer een peuterbad en een wedstrijdbad zijn bijgebouwd. Het zwembad wordt geëxploiteerd door de Dienst Bedrijven van de gemeente Tilburg, afdeling Sportaccommodaties. Deze afdeling staat onder leiding van Manager A Sportbedrijf. De afdeling sportaccommodaties heeft als takenpakket operationele zaken (voldoende bezoekers, voldoende opbrengsten, monitoren budget) en algemene orde en veiligheid van de accommodatie en personeel, aldus Manager A Sportbedrijf. Aan hem rapporteert het Team De Reeshof dat wordt aangestuurd door een manager, sinds de zomer van 2009 manager B Sportbedrijf. Aan Manager B Sportbedrijf rapporteert Manager C Sportbedrijf, Bedrijfsleider De Reeshof sinds juni 2011. Vanaf april 2008 tot juni 2011 functioneerde Manager C Sportbedrijf materieel 'in toenemende mate' als bedrijfsleider, zo vertelde zij ons.
- 31 Volgens Manager A Sportbedrijf heeft de door het ministerie van VROM in 2002 gezonden informatie inzake de toepassing van roestvaststaal in zwembaden niet geleid tot aanpassingen in het programma van eisen voor de bouw van de uitbreiding van het zwembad in 2006 omdat dit destijds niet is onderkend door de bij het project betrokken adviseurs en intern betrokken partijen, aldus Manager A Sportbedrijf. De als gevolg van de brief van VROM van 27 februari 2002 genomen maatregelen hebben zich, zo begrijpen wij, beperkt tot het inschakelen van Corrodium om regelmatig inspecties uit te voeren.

-
- 32 In het algemeen geldt dat het onderhoud dat aan sportaccommodaties dient te geschieden en niet valt onder het zogenaamde 'eigenaarsonderhoud' dat door de afdeling Vastgoed wordt verricht, de verantwoordelijkheid is van de Dienst Bedrijven, zo begrepen wij, en het 'gebruikersonderhoud' wordt genoemd.
- 33 De taken en/of verantwoordelijkheden rond het onderhoud staan niet met zoveel woorden in de functieomschrijvingen van de betrokken medewerkers. De 'Functie- en Competentieprofielen en inventarisatieformulieren' van zowel Manager B Sportbedrijf, Manager C Sportbedrijf en Manager A Sportbedrijf reppen hier niet specifiek over. Bij alle drie wordt gewag gemaakt van "Gebouwen en Technische installaties (in grote lijn)" als "regelingen, wetten, voorschriften en dergelijke" die de functionaris bij zijn werkzaamheden dient te hanteren. Manager A Sportbedrijf en Manager B Sportbedrijf hebben binnen hun "organieke takenpakket" ook het "Algeheel veiligheidsbeleid".
- 34 Manager A Sportbedrijf vertelde ons dat er behalve hetgeen is omschreven in de Functie- en Competentieprofielen geen andere schriftelijke afspraken zijn omtrent de verdeling van verantwoordelijkheden betreffende onderhoud aan het zwembad. Het onderwerp komt regelmatig aan de orde in het twee of driewekelijkse overleg dat Manager A Sportbedrijf met de bedrijfsleiding van het zwembad voert, aldus Manager A Sportbedrijf, waarbij eventueel te bespreken onderwerpen worden aangedragen door de bedrijfsleiding van het zwembad.
- 35 Algemeen geldende procedures en gezamenlijke afspraken hoe moet worden omgegaan met mogelijke grijze gebieden ter zake van onderhoud aan gebouwen en veiligheidsbeleid tussen de Onderhoudspoule, Sportaccommodaties (in casu zwembad Reeshof) en de afdeling Vastgoed zijn niet aangetroffen of overlegd.
- 36 In het geval van zwembad De Reeshof wordt het gebruikersonderhoud aan verschillende partijen uitbesteed. Wij begrijpen dat voor sommige zaken bedrijven worden ingehuurd en voor andere, meer algemene reparaties en onderhoudskwesties de Onderhoudspoule van de Dienst Bedrijven. Het zwembad beschikt over een onderhoudsbudget, dat naar wij begrepen voor een deel is overgedragen aan de Onderhoudspoule.
- 37 Manager A Sportbedrijf merkt op dat de afdeling Sportaccommodaties haar budget voor gebruikersonderhoud in 2008/2009 heeft overgedragen aan de Onderhoudspoule. Slechts een deel van het budget bestemd voor onderhoud van losse inventaris zoals schoonmaakmateriael/bodemzuigers en 'sportspecifieke' onderdelen zoals les- en spelmateriaal is achtergebleven. De bedrijfsleiding laat vanaf dat moment alle werkzaamheden door de Onderhoudspoule repareren/vervangen en meldt deze zaken aan de onderhoudspoule. De onderhoudspoule bepaalt of de werkzaamheden zelf worden uitgevoerd of dat het aan derden wordt uitbesteed, aldus Manager A Sportbedrijf.
- 38 Wij begrijpen van Manager A Facilitaire Zaken, dat de hierboven omschreven gang van zaken voor de zwembaden binnen de gemeente Tilburg enigszins afwijkt van de regeling die met andere, 'droge' sportaccommodaties is afgesproken. Manager A Facilitaire Zaken vertelde ons dat voor die accommodaties geldt dat zij hun hele onderhoudsbudget aan de Onderhoudspoule hebben overgedragen en de Onderhoudspoule volledig verantwoordelijk is voor het onderhoud aan bedoelde accommodaties. Voor wat betreft de beide zwembaden die binnen de Dienst Bedrijven vallen is daar niet voor gekozen; het vorenstaande heeft tot consequentie dat de verantwoordelijkheid voor het niet overgedragen onderhoud bij het zwembad blijft.
- 39 Manager A Sportbedrijf merkt in zijn reactie op het voorgaande van 27 februari 2012 op dat de regeling niet afwijkt van de regeling voor de afdeling Binnensport: *"Ook bij de afdeling Binnensport is deze verdeling van toepassing waarbij het onderhoud van de sportvloer en sport en spelmateriaal een verantwoordelijkheid is van deze afdeling die dit middels een eigen budget regelt. Dit budget is niet overgedragen aan de onderhoudspoule."*
- 40 In zijn reactie op onze bevindingen schrijft Manager A Facilitaire Zaken op 24 februari 2012: *"In de bijgevoegde notitie (mei 2010) (PwC: niet aan dit rapport gehecht) staan o.a. de afspraken over de verdeling van de budgetten tussen de zwembaden en de Onderhoudspoule; de verdeling van de budgetten is op basis van 50/50. Deze verdeling is tot stand gekomen na moeizame onderhandelingen. Ondanks het directiebesluit om de Onderhoudspoule te vormen was men hier bij de zwembaden niet enthousiast over. De opmerking van Manager A Sportbedrijf m.b.t. "slechts een deel van het budget" is daarom niet correct. Tevens is de*

---

opmerking van Manager A Sportbedrijf niet correct dat de bedrijfsleiding van de zwembaden vanaf dat moment alle werkzaamheden door de onderhoudspoule laat uitvoeren; integendeel. De bedrijfsleiding van de zwembaden laat – onder mandaat van de 50-50 regeling – ook onderhoud uitvoeren in eigen beheer of stemt zelfstandig met Vastgoed af welk gedeelte Vastgoed voor haar rekening neemt.”

3.3.1. ‘Veilig & Schoon’

- 41 Sinds 2008 wordt bij zwembad De Reeshof jaarlijks een inspectie gedaan door de aan Lloyds gerelateerde Stichting Zwembadkeur. Het zwembad ontvangt bij gebleken geschiktheid het keurmerk ‘Veilig & Schoon’, waarvan het zwembad naar derden, bijvoorbeeld de bezoekers, kan laten blijken. Om geldig te blijven, dient jaarlijks een nieuwe inspectie plaats te vinden.
- 42 Een van de onderdelen van de jaarlijkse inspectie is het *‘periodiek inspecteren van roestvast staal en verzinkt staal’*. De Stichting Zwembadkeur legt de resultaten van de inspectie vast aan de hand van een Checklist.
- 43 De werkzaamheden met betrekking tot het verkrijgen en behouden van het keurmerk Veilig & Schoon is gedelegeerd aan Manager C Sportbedrijf, zo vertelde zij ons. In het kader daarvan houdt zij bijvoorbeeld bij of aan alle punten van controle door de Stichting Zwembadkeur de nodige aandacht is geschonken, zo begrepen wij van Manager C Sportbedrijf.

3.4. De Onderhoudspoule

- 44 Waar vroeger elke accommodatie over een eigen onderhoudsmedewerker beschikte, zo begrijpen wij, is de situatie in het jaar 2009 gewijzigd door een Onderhoudspoule op te richten, ressorterend onder het Team Facilitaire Zaken binnen de Dienst Bedrijven. De Onderhoudspoule werkt voor alle sportaccommodaties en alle afvalverwerkingsbedrijven. De Onderhoudspoule rapporteert aan Manager A Facilitaire Zaken en kent een Coördinator Onderhoudspoule, Medewerker A Facilitaire Zaken, die naast het coördineren ook een deel van de onderhoudswerkzaamheden op zich neemt. Naast Medewerker A Facilitaire Zaken zijn er nog vijf Medewerkers Onderhoudspoule, te weten Medewerker B Facilitaire Zaken, Medewerker C Facilitaire Zaken, Medewerker E Facilitaire Zaken, Medewerker G Facilitaire Zaken en Medewerker D Facilitaire Zaken. Medewerker C facilitaire Zaken is ZZP’er en wordt voor een vast aantal uren per week ingehuurd door de gemeente Tilburg². Medewerker D Facilitaire Zaken is twee dagen per week in loondienst bij de gemeente Tilburg en heeft daarnaast een eigen bedrijf van waar uit hij kluswerkzaamheden verricht.
- 45 De Medewerkers Onderhoudspoule verrichten in beginsel werkzaamheden bij alle locaties, maar bij de toedeling van werk wordt wel rekening gehouden met de individuele specialisaties en de bekendheid met specifieke locaties. Zo komen onderhoudswerkzaamheden aan De Reeshof veelal terecht bij Medewerker B Facilitaire Zaken, zo vertelde hij ons. Manager A Facilitaire Zaken meldde dat werkzaamheden voor zwembad De Reeshof in 2009 en een gedeelte van 2010 met name door Medewerker B Facilitaire Zaken en Medewerker A Facilitaire Zaken³ werden uitgevoerd en dat Medewerker D Facilitaire Zaken daar vanaf augustus 2010 verantwoordelijk voor is geworden.
- 46 De werkzaamheden van de Onderhoudspoule zijn georganiseerd via procedures die in de afgelopen jaren aan wijziging onderhevig zijn geweest. Wijzigingen in de procedures werden, zo begrepen wij, via e-mails aan de diverse accommodatieverantwoordelijken doorgegeven. Uit de gevoerde interviews leiden wij af dat de niet vastgelegde procedure ongeveer als volgt is, althans sinds januari 2011:
  - Verzoeken tot reparatie of onderhoud dienen per e-mail (onderhoudspoule@tilburg.nl) of per telefoon te worden doorgegeven aan de Onderhoudspoule;

---

² Manager A Facilitaire Zaken merkt in zijn reactie op onze bevindingen op 27 februari 2012 op dat Medewerker C Facilitaire Zaken in 2009 en 2010 ook als ZZP’er werkzaamheden/opdrachten buiten de onderhoudspoule heeft uitgevoerd en pas sinds januari 2011 uitsluitend voor en via de onderhoudspoule werkt na aanscherping van de procedures door Manager A Facilitaire Zaken in verband met de optimalisatie van werkwijzen.

³ Medewerker A Facilitaire Zaken informeerde ons het zwembad redelijk tot goed te kennen, er regelmatig te komen en precies te weten waar het kleuterbad zich bevond.

- Door een van de medewerkers van de afdeling Facilitaire Zaken, sinds begin 2011 naar wij begrepen veelal Medewerker F Facilitaire Zaken, wordt de telefonische of schriftelijke melding in een register (Excel bestand) gezet;
- De aangevraagde werkzaamheden worden beoordeeld door de Coördinator Onderhoudspoule en in ingewikkelde gevallen besproken met Manager A Facilitaire Zaken. In overleg wordt bepaald welke Medewerker Onderhoudspoule de klus krijgt of eventueel welke externe partij zal worden ingehuurd om het werk te doen;
- Een opdrachtbon wordt aangemaakt en in het postbakje van de aangewezen Onderhoudsmedewerker gelegd. Deze medewerker brengt elke middag, na verrichte werkzaamheden de bonnen retour met daarop een mededeling omtrent de staat van de opdracht (verricht, (deels) niet af etc.);
- Ook in de middag neemt de Medewerker Onderhoudspoule zijn bonnen voor de volgende dag mee, die hij echter de volgende ochtend, alvorens de werkzaamheden uit te voeren, eerst nog bespreekt met de coördinator en/of Manager A Facilitaire Zaken;
- De gegevens op de retour gekomen onderhoudsbonnen worden door de administratieve medewerkers in het register verwerkt. Ook niet verrichte werkzaamheden worden genoteerd, met de bedoeling deze werkzaamheden op een later tijdstip, doch in het algemeen binnen zeven dagen na melding, opnieuw op te dragen aan een van de Medewerkers Onderhoudspoule;
- Aan de accommodatieverantwoordelijken, de aanvragers van de werkzaamheden, wordt geen terugmelding gedaan over het wel of niet uitgevoerd zijn van de werkzaamheden. Voor wat betreft vragen hierover zijn de accommodatieverantwoordelijken verwezen naar het onderhoudsregister, dat voor hen ter inzage is op de zogenaamde U-schijf van de gemeente Tilburg, zo vertelde ons Manager A Facilitaire Zaken. Via dit register zouden zij ook de voortgang van de opgedragen werkzaamheden (moeten) kunnen volgen⁴.

47 Tussen de Onderhoudspoule en het management van een accommodatie bestaat een opdrachtgever/opdrachtnemer relatie en daarom geen hiërarchisch functionele relatie. Het aanbrenge van prioriteiten in het werk is aan de Onderhoudspoule zelf en de opdrachtgever kan daar geen invloed op uitoefenen anders dan wellicht het vergezeld doen gaan van een opdracht met de term 'spoed' of iets dergelijks. Er is geen regeling met betrekking tot 'opschaling' van eventuele problemen rond de uitvoering van opdrachten door de Onderhoudspoule. Van de leidinggevenden direct boven de Onderhoudspoule begrepen wij dat zelden issues aangaande de onderhoudspoule werden opgeschaald (Manager B Dienst Bedrijven), dan wel hem nimmer berichten hebben bereikt over mogelijke problemen met het werk van de Onderhoudspoule (Manager A Dienst Bedrijven).

48 Manager A Facilitaire Zaken reageert op 24 februari 2012 met betrekking tot bovenomschreven procedure als volgt:

“De meldingen kunnen telefonisch of via mail (onderhoudspoule@tilburg.nl) worden doorgegeven. Dit is correct. Na de melding wordt beoordeeld of het onderhoudsverzoek in opdracht wordt genomen. Alle onderhoudsverzoeken die worden aangenomen door de onderhoudspoule worden vermeld in het (volg)register. Degene die een onderhoudsverzoek stuurt aan de onderhoudspoule kan in het register zien of de opdracht is ingetaked en wat de status van de opdracht is. Ook is in het register zichtbaar of de opdracht naar derden moet uitgezet bijv. naar Vastgoed. Terugkoppeling vindt dus plaats via het register. Deze werkwijze is diverse malen en in diverse vormen gecommuniceerd en daarmee vastgelegd.

Van opdrachtverzoeken die niet in opdracht worden genomen door de onderhoudspoule worden de bonnen niet omgevormd tot opdracht in het register. Alle (aan)meldingen voor onderhoud die via mail onderhoudspoule@tilburg.nl in 2010 zijn binnengekomen zijn ook door Manager A Facilitaire Zaken overhandigd voor het onderzoek. Aangezien beoordeling plaats vindt na binnenkomst van het onderhoudsverzoek (mails, telefonisch of melding door medewerker onderhoudspoule zelf) bestaat er vanzelfsprekend discrepantie tussen de onderhoudsverzoeken en het register (opdrachten ingetaked) en de daaruitvolgende opdrachtbonnen aan de medewerkers onderhoudspoule

Het format voor het maken van een bon is aan alle melders verspreid. Niet alle bonnen worden in opdracht genomen, pas na beoordeling worden zaken opgenomen in het register.”

⁴ Manager C Sportbedrijf merkt in haar reactie d.d. 28 februari 2012 op onze bevindingen op dat het systeem niet up to date is en daardoor in de praktijk door haar niet als zodanig wordt gebruikt.

4. Rapportages en acties

4.1. Ongeval

49 In de namiddag van 1 november 2011 is een tweetal luidsprekerboxen, samen bevestigd in een frame aan een plafondbalk in zwembad De Reeshof boven het 'peuterbad' naar beneden gevallen. De speakerboxen hebben daarbij een meisje van vijf maanden en haar moeder geraakt. Het meisje is dientengevolge overleden en de moeder raakte zwaargewond.

50 Uit technisch onderzoek door de recherche (Politie Zeeland) bleek het volgende:

“Conclusie

Gelet op

- de plaats waar door ons de bloedsporen werden aangetroffen, zijnde de plaats onder een stalen balk met I-profiel van 20 cm breed, waar een elektriciteitskabel loshing;
- in combinatie met de 20 cm brede strook grijze verf op de ijzeren strip op het kokerprofiel;
- de twee aangetroffen kikkerplaten;
- de 4 delen van de oorspronkelijke 2 stuks M8 bouten; wordt dezerzijds gesteld dat: het samenstel van het ijzeren kokerprofiel met de geluidsboxen met twee kikkerplaten en twee M8 bouten met per bout 2 moeren aan de onderzijde van de stalen balk met I-profiel boven de aangetroffen bloedsporen nabij het trapje van het peuterbad bevestigd is geweest. Gelet op de sporen van oxidatie van roestbruine verkleuring op de breukvlakken van de M8 bouten wordt dezerzijds gesteld dat het geen recente scheuren/breuken waren.

De val van het samenstel van geluidsboxen kan hierdoor zondermeer verklaard worden.

De oorzaak dat de M8 bouten door midden zijn gebroken zou onder andere verklaard kunnen worden door spanningscorrosie.

Spanningscorrosie is een vorm van corrosie die leidt tot scheurvorming in bepaalde metalen als gevolg van interactie tussen metaal, het milieu en een mechanische belasting (trekspanning bij montage).”

51 Wij begrijpen hieruit dat de bevestigingsmaterialen waarmee de geluidsboxen waren bevestigd zijn gebroken als gevolg van corrosie in die materialen, die wordt uitgelegd als een gevolg van een interactie tussen het metaal (in dit geval RVS), het milieu (chloordampen) en mechanische belasting⁵.

52 Genoemde bevestigingsmaterialen en het potentieel falen daarvan zijn in het verleden onderwerp van een aantal rapportages en gebeurtenissen geweest die er uiteindelijk niet toe hebben geleid dat het onderhoud waarmee genoemd ongeval voorkomen had kunnen worden, heeft plaatsgehad. Hierna geven wij de feiten en omstandigheden rond bedoelde rapportages en gebeurtenissen weer.

4.2. Rapportages Corrodium

53 Bureau Corrodium, in de persoon van de Inspecteur van Corrodium, heeft diverse bezoeken gebracht aan zwembad De Reeshof, waarbij inspecties zijn uitgevoerd en rapporten zijn gemaakt. De opdracht tot het doen van inspectie werd formeel gegeven door de afdeling Vastgoed en aan die afdeling werden ook de rapporten gericht. Wij beschikken over rapporten uit 2006, 2009 en 2011 en begrepen van de inspecteur van Corrodium dat dit alle rapportages zijn die in de loop der tijd door Corrodium ten behoeve van zwembad De Reeshof zijn gemaakt.

4.2.1. Rapport 2006

54 Op 26 augustus 2006 heeft Corrodium een inspectie uitgevoerd in zwembad De Reeshof en daarvan op 31 oktober 2006 rapport uitgebracht aan de afdeling Vastgoed. Daarbij werd aan de RVS bouten van de

---

⁵ In haar reactie op onze bevindingen d.d. 28 februari 2012 merkt Manager C Sportbedrijf op dat deze conclusie niet getrokken kan worden uit de bevindingen van de technische recherche omdat zij expliciet 'onder andere' zeggen. Dit betekent dat er ook andere oorzaken geweest kunnen zijn, aldus manager C Sportbedrijf.

luidsprekerboxen boven het peuterbad geen corrosie geconstateerd, aldus het rapport. Wel werd geadviseerd de bouten te vervangen.

- 55 In de conclusies en aanbevelingen in het rapport van 2006 schrijft Corrodium onder meer: *“Er is op verschillende plaatsen roestvaststaal aangetroffen. In alle gevallen dat breuk van deze bouten onacceptabele consequenties kan hebben (zoals letsel), wordt aanbevolen deze bouten te vervangen voor verzinkt stalen bouten met een laagdikte van tenminste 10 um zink. Het betreft hier de ophanging van de luidsprekerboxen, de uplighters, onderdelen in de buitenglijbaan en rvs bouten in de houten constructie van het oude gedeelte.”*
- 56 In de achtergrondinformatie schrijft Corrodium voorts in haar rapport: *“Uit tientallen incidenten in Europa is gebleken dat roestvast stalen bevestigingselementen in de atmosfeer van zwembaden gaan scheuren t.g.v. scheurvormende spanningscontrole. Uiteindelijk leidt dit tot breuk met alle gevolgen van dien. Onder de roest op het “roestvaste” staal kunnen gemakkelijk (haar)scheuren ontstaan. Scheurvormende spanningscontrole van roestvaststaal is een onvoorspelbaar corrosiemechanisme, daarom is snelle actie van groot belang. Onder ongunstige omstandigheden kunnen draadeinden of bouten binnen één dag scheuren met als gevolg een restbreuk. In Steenwijk is een zwembadplafond na negen jaar naar beneden gekomen.”*
- 57 Wij hebben in onze interviews gevraagd bij wie in het algemeen de problematiek rond de toepassing van RVS in zwembaden bekend was. Dat bleek het geval bij de medewerkers van de afdeling Vastgoed en bij Manager A Sportbedrijf, die de rapportages van Corrodium uit 2006 en 2009 wel heeft ontvangen maar die uit 2011 niet. Manager A Sportbedrijf ontving de rapportages zowel van de afdeling Vastgoed als van het management van het zwembad. Niet duidelijk is waarom het rapport uit 2011 Manager A Sportbedrijf niet heeft bereikt. De medewerkers van het zwembad en de Onderhoudspoule stelden de problematiek rond RVS pas te kennen sinds de datum van het ongeval.
- 58 Manager A Sportbedrijf informeerde ons dat hij de rapporten uit 2006 en 2009 slechts heeft ontvangen en op die ontvangst geen acties heeft doen volgen. Manager A Sportbedrijf heeft aangenomen dat de afdeling Vastgoed de in de rapporten omschreven werkzaamheden zou doen uitvoeren, aldus Manager A Sportbedrijf, waaraan hij in zijn reactie op 27 februari 2012 toevoegt: *“op basis van hetgeen door Manager A Sportbedrijf in de accommodaties gesignaleerde werkzaamheden zoals de door de afdeling Vastgoed verrichte vervangingswerkzaamheden van RVS onderdelen aan trappen, hekwerken en glijbanen.”*

4.2.2. Rapport 2009

- 59 In 2009 schrijft Corrodium in haar rapport van 20 april 2009 onder meer: *“Gebruik voor ophangelementen en andere bevestigingsmaterialen geen roestvaststaal. Verzinkt staal is geschikt, mits de zinklaag voldoende dik is.”* en voorts: *“Roestvaststalen bouten, zoals in de dakconstructie en bij de ophanging van de geluidsinstallatie, kunnen scheuren door chloride spanningscorrosie. Daarom vervangen door verzinkt stalen bouten. Bij de volgende inspectie (aanbevolen in maart 2011) graag zorgen voor een hoogwerker, zodat wij de moeilijk te bereiken delen goed kunnen inspecteren.”*
- 60 Een aantal specifieke punten van aandacht wordt verder besproken in het rapport. Ten aanzien van het onderhavige ophangstelsel meldt het rapport:

“Onderdeel	Materiaal	Toestand	Actie
Geluidsinstallatie	Frame, bouten en moeren van RVS	Frame, bouten en moeren zijn geroest	Bouten en moeren vervangen door verzinkt staal. Frame behandelen met RVS onderhoudsmiddel”

- 61 In dit rapport uit 2009 wordt derhalve onder meer geadviseerd de thans gebroken bevestigingsmaterialen te vervangen. Hieraan werd niet een specifieke termijn verbonden door Corrodium.

4.2.3. Rapport 2011

- 62 Op 12 april 2011 inspecteert Corrodium opnieuw en brengt een rapport uit gedateerd 28 april 2011. De wijze waarop Corrodium rapporteert is intussen gewijzigd in die zin dat thans per geïnspecteerd onderdeel wordt weergegeven wat de consequentie van falen is, welk risico er met het onderdeel is gemoeid en de termijn waarbinnen opnieuw dient te worden geïnspecteerd. De risicoscore wordt in een gekleurd vak weergegeven, waarbij de hoogste risicocategorie rood is. Corrodium hanteert een berekeningswijze om de risicocategorie te berekenen, waarbij code 81 de hoogst bereikbare score is.
- 63 Corrodium merkt in haar rapport naast een foto van het ophangstelsel het volgende op: *“Het frame, de bouten en de moeren zijn allemaal van RVS. Gelet op de staat van de ophanging en het feit dat het in het peuterbad hangt, is het advies om de ophanging zo spoedig mogelijk te vervangen door verzinkt staal. Aanbevolen wordt om de bouten en moeren van de speakers te vervangen.”* En verder: *“Gebruik geen roestvaststaal voor bevestigingsmiddelen en ophangconstructies. Dit soort ‘koud gevormde’ onderdelen gaan in een zwembadatmosfeer niet alleen roesten maar kunnen ook scheuren door ‘scheurvormende spanningscorrosie’.”*
- 64 Specifiek voor het ophangstelsel van de speakers boven het kleuterbad meldt het rapport:

“Onderdeel	Materiaal	Toestand	Consequentie van Falen	Risico	Termijn
Speakers	Bouten en moeren RVS”	Slecht	Hoog	81	0

- 65 Wij hebben de Inspecteur van Corrodium gevraagd wat hij heeft bedoeld met de classificatie van de consequentie van falen als ‘hoog’ en het risico ‘81’. De Inspecteur van Corrodium antwoordde dat hij bij zijn inspectie een reëel risico zag dat de speakers binnen afzienbare tijd naar beneden zouden vallen als gevolg van de slechte staat van onderhoud van het frame en de bouten en moeren. De reparatie had onmiddellijk moeten geschieden, aldus de Inspecteur van Corrodium en niet na een paar dagen of weken.
- 66 In reactie op het voorgaande liet de Inspecteur van Corrodium ons op 27 februari 2012 onder meer weten: *“Het risico is de consequentie van falen vermenigvuldigd met de kans op falen. Als enige vorm van letsel kan ontstaan als gevolg van het falen, dan is de classificatie ‘consequentie van falen’ altijd hoog (de hoogste op een schaal van 1-3). De kans op falen was in dit geval ook hoog omdat het verkeerde materiaal (rvs) was gebruikt (3 op schaal 1-3) en omdat dit materiaal ook nog eens was aangetast door roestvorming (3 op schaal 1-3). Uit ervaring weten wij dat mogelijk onder de roest haarscheuren kunnen zitten. Uit de risico berekening volgens de in het rapport vermelde formule volgt dan het getal 81, namelijk $3^2 \cdot 3 \cdot 3 = 81$.”*
- 67 De Inspecteur van Corrodium vertelde ons dat hij de inspectie op 12 april 2012 heeft uitgevoerd met gebruikmaking van een hoogwerker die werd bediend door Medewerker B Facilitaire Zaken. Beide heren bevonden zich op het werkplatform van de hoogwerker, zo stelden zij. De Inspecteur van Corrodium vertelde ons voorts zich direct na de inspectie te hebben gemeld bij manager C Sportbedrijf en dat hij aan Manager C Sportbedrijf en Medewerker B Facilitaire Zaken heeft gemeld dat zich hier een gevaarlijke situatie voordeed die onmiddellijke actie vereiste. De Inspecteur van Corrodium heeft niet voorgesteld het zwembad of een gedeelte daarvan te sluiten, aldus de Inspecteur van Corrodium. De reden om dat advies niet te geven is dat zwembadexploitanten in het algemeen niet genegen zijn een dergelijk advies te volgen, aldus de Inspecteur van Corrodium. In dit verband wijzen wij op de omstandigheid dat het rapport op 28 april 2011 werd uitgebracht en de gevaarlijke situatie op 12 april 2011 werd geconstateerd. De Inspecteur van Corrodium merkte hierbij in reactie op het voorgaande op 27 februari 2012 op dat hij Medewerker B Facilitaire Zaken en Manager C Sportbedrijf op de dag van de inspectie heeft gewezen op de gevaarlijke situatie.
- 68 Medewerker B Facilitaire Zaken herinnert zich niet met de Inspecteur van Corrodium en Manager C Sportbedrijf over de kwestie te hebben gesproken, zo informeerde hij ons. Manager C Sportbedrijf herinnert zich niet op 12 april 2012 of op enig ander moment met de Inspecteur van Corrodium over de door hem verrichte inspectie te hebben gesproken, noch dat zij gewezen zou zijn op een bijzonder risico. Manager C Sportbedrijf voegde daaraan toe dat als zulks wel het geval zou zijn, zij zeker meteen actie had ondernomen om de nodige reparaties te laten verrichten.

- 69 Medewerker B Facilitaire Zaken informeerde ons voorts zich niet herinneren dat het ophangstelsel van de speakers boven het peuterbad werd geïnspecteerd, noch dat het stelsel zich in slechte staat zou bevinden. Medewerker B Facilitaire Zaken stelt dat het ophangstelsel niet werd geïnspecteerd omdat de hoogwerker op die plaats niet zou kunnen rijden (elders in het zwembad wel). Deze kwestie hebben wij nader onderzocht. De op 12 april 2011 van de firma Boels in Tilburg gehuurde hoogwerker blijkt 70 cm breed. Het platform naast het zwembad waarover gereden moet worden om de speakers te inspecteren blijkt 1,25 m breed. Er bestaat aldus geen beletsel om aldaar met de hoogwerker te rijden, zo bevestigde ons ook Manager C Sportbedrijf, die op die plaats vaker hoogwerkers heeft gezien. Ook het gewicht van de hoogwerker lijkt geen probleem. De op dit punt door de Medewerker B Facilitaire Zaken gegeven informatie kan daarmee niet juist zijn en is in tegenspraak met hetgeen de Inspecteur van Corrodium heeft verklaard, die bovendien tijdens de inspectie ook van het ophangstelsel van nabij foto's heeft gemaakt, zo blijkt uit het rapport.
- 70 In zijn reactie d.d. 27 februari 2012 op onze bevindingen meldt Medewerker B Facilitaire Zaken als volgt: *“Het perron kan dan in breedte wel toegankelijk zijn voor de hoogwerker, maar in de hoogtafmeting komen wij dan in de problemen. Aangezien de constructie van het oude wedstrijdbad hier door loopt en zich boven het perron bevindt van het peuterbad. Met andere woorden je kunt niet hoog genoeg met de hoogwerker komen om deze situatie te bekijken. Naar mijn inziens heeft de Inspecteur van Corrodium zich toegang gegeven via de trap van de glijbaan en daar boven op het bordes (constructie wedstrijdbad) foto's genomen van desbetreffende ophanging. Dit zonder mijn medeweten.”*

4.3. Onderhoud aan het ophangstelsel naar aanleiding van rapportages

4.3.1. Rapport 2006

- 71 Wij hebben niet vastgesteld dat er als gevolg van die rapportage onderhoudswerkzaamheden aan het ophangstelsel van de speakers is verricht. In het rapport werd geadviseerd rond oktober 2008 opnieuw te inspecteren, hetgeen uiteindelijk in 2009 is gebeurd. Overigens vernamen wij voor het eerst van het bestaan van het rapport uit 2006 bij ons gesprek met vertegenwoordigers van bouwbedrijf De Combi. Wij hebben de afdeling Vastgoed niet gevraagd naar eventuele werkzaamheden verband houdende met dit rapport omdat wij ten tijde van de interviews met de medewerkers van de afdeling Vastgoed het bestaan van het rapport uit 2006 nog niet kenden.

4.3.2. Rapport 2009

4.3.2.1. Gebruikersonderhoud

- 72 Uit beschikbaar gestelde documentatie en uit het gesprek met Medewerker B Vastgoed, in 2010 nog medewerker Vastgoed, leiden wij af dat tussen de afdeling Vastgoed en het management van het zwembad, Manager B Sportbedrijf, afspraken zijn gemaakt over de verdeling van de diverse onderhoudselementen uit het rapport van Corrodium uit 2009. In een mail van 30 augustus 2010 informeert Medewerker B Vastgoed Manager B Sportbedrijf dat in de vakantie van 2010 werkzaamheden zouden worden uitgevoerd door bouwbedrijf De Combi. In de mail refereert Medewerker B Vastgoed daarnaast aan werkzaamheden die door de gebruiker (dus niet door bouwbedrijf De Combi namens de afdeling Vastgoed) dienen te worden uitgevoerd en die al eerder met Manager B Sportbedrijf werden besproken. Die werkzaamheden betreffen bij het kleuterbad onder meer: *“geluidsinstallatie, actie RVS bouten en moeren vervangen door verzinkt staal, Frame behandelen met RVS onderhoudsmiddel.”*
- 73 Voorafgaand aan deze mail zond Manager B Sportbedrijf op 23 augustus 2010 aan Medewerker D Vastgoed (afdeling Vastgoed) en Manager A Sportbedrijf een e-mail met als referentie *“rapport Corrodium”* en de tekst: *“Ter info. Er zijn een aantal acties niet uitgevoerd en dus is er een probleem bij het Keurmerk volgend jaar maart. Graag actie. Met vriendelijke groet,”* Wij hebben Manager A Sportbedrijf gevraagd wat hij met de informatie uit deze mail heeft gedaan. Manager A Sportbedrijf antwoordde dat hij geen actie heeft genomen, omdat uit de mail blijkt dat een en ander onder de aandacht was van het management Reeshof en Vastgoed en de urgentie ook werd onderkend, aldus Manager A Sportbedrijf.
- 74 Wij hebben geen e-mail of andere documenten ter beschikking gekregen die de hiervoor omschreven verdeling van werkzaamheden weerspreekt. Wij begrepen van Medewerker B Vastgoed dat hij de onderverdeling heeft

---

besproken met Manager B Sportbedrijf. Hij heeft hiertoe Manager B Sportbedrijf een lijst overhandigd met de items die voor rekening van de gebruiker vervangen diende te worden, aldus Medewerker B Vastgoed. In ons gesprek refereerde Medewerker B Vastgoed ook aan de hierboven omschreven e-mail van 30 augustus 2010 waarin hij een en ander bevestigde. Wij hebben Manager B Sportbedrijf – zoals gesteld - niet kunnen spreken of om commentaar kunnen vragen.

- 75 Uit een en ander leiden wij af dat met de verdeling van de door Corrodium aangegeven werkzaamheden de verantwoordelijkheid voor de reparatie van het ophangstelsel van de onderhavige speakers in 2010 is komen te liggen bij de gebruiker, derhalve zwembad De Reeshof. Vervolgens dient aan de orde te komen de vraag hoe het management van het zwembad zich van haar verantwoordelijkheid heeft gekwetend.
- 76 Dat Manager B Sportbedrijf het onderhoud aan het onderhavige ophangstelsel tot haar taken rekende valt af te leiden uit een blijkbaar door haar ingevuld onderhoudsformulier op 31 augustus 2010, om 17.30 uur. Op dit formulier wordt onder meer voor wat betreft het kleuterbad geschreven: *“Geluidsinstallatie, actie RVS bouten en moeren vervangen door verzinkt staal. Frame behandelen met RVS onderhoudsmiddel”*. Het formulier werd aangetroffen op de U-schijf van de gemeente Tilburg. Ons staat geen e-mail ter beschikking waaruit zou blijken dat het formulier door Manager B Sportbedrijf per e-mail werd verzonden. Manager C Sportbedrijf beschikte ook over een exemplaar in haar persoonlijke map op de U-schijf.
- 77 In het register van de Onderhoudspoule komt de hierboven omschreven opdracht niet voor. Evenmin bevindt zich in de administratie van de Onderhoudspoule een onderhoudsbon ter zake. Wel troffen wij een e-mail aan met als bijlage het bovenstaande door Manager B Sportbedrijf ingevulde onderhoudsformulier van Medewerker A Facilitaire Zaken van 1 september 2010 om 08.40 uur aan Medewerker B Facilitaire Zaken, waarin onder meer het onderhoud aan het onderhavige ophangstelsel wordt vermeld. Medewerker A Facilitaire Zaken vertelde ons zich de mail niet te kunnen herinneren. Medewerker B Facilitaire Zaken herinnerde zich de e-mail evenmin en informeerde ons slechts zelden van e-mail gebruik te maken. Manager A Facilitaire Zaken vertelde ons dat hij de mail van Medewerker A Facilitaire Zaken niet kon verklaren. Een en ander zou niet conform de procedure zijn volgens Manager A Facilitaire Zaken. Medewerker B Facilitaire Zaken zou namelijk via een hard-copy opdrachtbon worden gevraagd een opdracht uit te voeren en niet met een e-mail. Voorts zou het opdrachtformulier van Manager B Sportbedrijf, als het aan de Onderhoudspoule zou zijn verstuurd, ingeschreven zijn in het register, aldus Manager A Facilitaire Zaken. Wij beschikken niet over een e-mail van Manager B Sportbedrijf of ontvangen door de Onderhoudspoule waaruit blijkt dat het formulier werd verzonden. Wij stellen echter vast dat Medewerker A Facilitaire Zaken, coördinator van de Onderhoudspoule, het formulier kennelijk wel heeft ontvangen. Voor wat betreft het register van de Onderhoudspoule stelden wij vast dat dit niet altijd up to date en/of volledig is.
- 78 Alle medewerkers van de Onderhoudspoule, alsmede Medewerker A Facilitaire Zaken en Manager A Facilitaire Zaken, informeerden ons de opdracht tot uitvoering van het onderhoud aan het onderhavige ophangstelsel nimmer te hebben ontvangen of uitgezet, het rapport van Corrodium nimmer te hebben gezien voor 1 november 2011 en voorts nooit te hebben geweten waar het bewuste ophangstelsel en de speakers zich bevonden.
- 79 Een en ander heeft ertoe geleid dat het onderhoud aan het ophangstelsel niet heeft plaatsgevonden als gevolg van het rapport van Corrodium uit 2009 en in elk geval ook in 2010 niet is geschied, zo kan onder meer worden afgeleid uit het rapport van Corrodium uit 2011 waarin het item nogmaals werd gesignaleerd. Door de afdeling Vastgoed heeft geen monitoring plaatsgevonden van het opvolgen van de aanbevelingen uit het rapport van Corrodium, waardoor het ontbreken van het onderhoud ook niet langs die weg aan het licht is gekomen.

4.3.2.2. Eigenaarsonderhoud

- 80 Uit de ter beschikking staande documentatie en onze gesprekken met Medewerker B Vastgoed en Medewerker A van De Combi leiden wij af dat aan De Combi offertes zijn gevraagd met betrekking tot de door Corrodium aangeduide werkzaamheden in het rapport uit 2009. Het rapport bevindt zich in het dossier van De Combi. Medewerker B Vastgoed en Medewerker A van De Combi vertelden ons diverse malen over de te verrichten werkzaamheden te hebben gesproken. Er is een viertal offertes gemaakt. De offertes BK/454.09/sv van 20 mei 2009, BK/1008.09/sv van 18 november 2009 BK/0517.10/sv van 23 maart 2010 omvatten allen *“Het vervangen van RVS bouten en moeren door thermisch verzinkte bouten en moeren, inclusief opboren montage gaten indien toepassing van nog grotere bouten t.b.v. geluidinstallatie in wedstrijd- en kleuterbad.”*

-
- 81 Omdat Medewerker B Vastgoed van oordeel was dat het onderhoud aan het onderhavige ophangstelsel door de gebruiker diende te geschieden en niet door zijn afdeling Vastgoed, werd in overleg met De Combi besloten onder meer dit element uit de offerte van de Combi te schrappen. Ook Medewerker A van De Combi bevestigde dit overleg. Dit heeft geleid tot een nieuwe offerte, BK/0564.10/mk van 23 maart 2010, waarin de cursieve tekst uit de vorige paragraaf niet meer voorkomt.
- 82 Het prijsverschil tussen de laatste offerte, zonder het onderhoud aan onder meer het ophangstelsel en de voorlaatste offerte bedraagt € 1.150, waarvan € 805 voor het ophangstelsel van de geluidsboxen.
- 83 Het eigenaarsonderhoud werd vervolgens uitgevoerd in de zomer van 2010 door een onderaannemer van De Combi, het bedrijf Smecon.

4.3.3. Rapport 2011

- 84 Volgens Medewerker C Vastgoed, die per 1 maart 2011 de werkzaamheden van Medewerker B Vastgoed voor wat betreft zwembad De Reeshof had overgenomen en de Inspecteur van Corrodium is het initiatief voor een hernieuwde inspectie genomen door manager C Sportbedrijf en geformaliseerd door Medewerker C Vastgoed namens de afdeling Vastgoed als opdrachtgever en ontvanger van het opstellen van het rapport. Op het rapport van Corrodium staat Manager C Sportbedrijf als contactpersoon genoemd. Manager C Sportbedrijf weet niet meer of zij het rapport zelf heeft aangevraagd en of zij het direct van Corrodium heeft ontvangen.
- 85 Manager C Sportbedrijf vertelde ons dat de rapporten van Corrodium nodig waren in verband met de jaarlijkse verkrijging van het certificaat Veilig & Schoon. In dat verband ging zij na of op basis van het rapport uit 2009 de nodige acties waren genomen, ten behoeve van de inspectie door de Stichting Veilig & Schoon in februari 2011. Hiertoe heeft zij bij de afdeling Vastgoed de offertes opgevraagd waaruit zij afleidde dat de werken uitgevoerd waren, aldus Manager C Sportbedrijf. Ons is niet duidelijk waarom om offertes en niet om facturen is gevraagd die de werkelijke verrichtingen weergeven. Aan de Stichting Veilig & Schoon werd offerte BK/0517 10/sv ter beschikking gesteld, zoals genoemd in de checklist, welke offerte ook het onderhoud aan het ophangstelsel van de luidsprekers boven het kleuterbad omvatte. Manager C Sportbedrijf heeft vervolgens ook het initiatief genomen om een hernieuwde inspectie door Corrodium te laten uitvoeren, omdat het rapport uit 2009 dat adviseerde. Manager C Sportbedrijf weet niet meer of zij het rapport rechtstreeks van Corrodium heeft ontvangen of uitsluitend via de afdeling Vastgoed. Uit het rapport of overige beschikbare documentatie valt zulks niet af te leiden. Medewerker C Vastgoed kon ons niet vertellen waarom niet de juiste offerte aan Manager C Sportbedrijf werd gezonden, evenmin als wie de offerte aan haar heeft verzonden.
- 86 Een kopie van de rapportage heeft Manager C Sportbedrijf ontvangen in april 2011 per mail van Medewerker C Vastgoed, aldus Manager C Sportbedrijf. Dit betreft dezelfde mail waarin Medewerker C Vastgoed aangeeft dat het repareren van de ophangbeugels voor rekening van de gebruiker dient te komen, zo vertelde manager C Sportbedrijf ons.
- 87 Zowel van Medewerker C Vastgoed als van Manager C Sportbedrijf begrijpen wij dat beiden overleg hebben gevoerd over welke onderdelen uit het rapport van 28 april 2011 tot wiens taken zouden behoren. Ons is een afschrift van het rapport van Corrodium ter beschikking gesteld waarop met de hand bij elke activiteit geschreven is of de afdeling Vastgoed of de gebruiker het bewuste onderhoud zal moeten verrichten. Medewerker C Vastgoed schrijft in een e-mail van 28 april 2011 aan Manager C Sportbedrijf: *“in de bijlage van de herinspectie van Corrodium zijn nog enkele aandachtspunten. Per onderdeel heb ik erbij geschreven wat Vastgoed oppakt en wat de gebruiker nog moet doen.”*
- 88 Op de vraag wat de zwembadleiding had moeten doen toen zij de rapportage met de werkverdeling onder ogen kregen, antwoordde Manager A Sportbedrijf dat risicobeperkende maatregelen hadden moeten worden genomen: namelijk een gedeelte sluiten en actie ondernemen. In aanvulling merkt Manager A Sportbedrijf op dat de manager van het zwembad de verantwoordelijkheid voor het onderhoud niet had moeten/mogen nemen, daar contractueel is vastgelegd dat de afdeling Vastgoed hiervoor verantwoordelijk was. De manager van het zwembad is geen technicus. Door het verleggen van verantwoordelijkheid kan versplintering ontstaan met het risico dat de werkzaamheden niet worden uitgevoerd, aldus Manager A Sportbedrijf. Manager A Sportbedrijf begrijpt echter de handelwijze van de bedrijfsleiding van de Reeshof op basis van verantwoordelijkheidsgevoel van het management, zo liet Manager A Sportbedrijf ons weten.

-
- 89 Manager C Sportbedrijf herinnert zich niet dat zij contact heeft opgenomen met de Onderhoudspoule over het gebruikersdeel van het onderhoud uit het rapport, noch dat zij over het onderhoud heeft gesproken met anderen, zoals Manager B Sportbedrijf. Dat het bewuste onderhoud bij de Onderhoudspoule zou zijn uitgezet, leidt Manager C Sportbedrijf af uit de omstandigheid dat zij zich herinnert dat de Onderhoudspoule gebruik wilde maken van een hoogwerker die in de zomervakantie van 2011 toch al aanwezig was in het zwembad vanwege werkzaamheden door onderhoudsbedrijf Cofely. Toen de Onderhoudspoule deze wens uitte, was de hoogwerker al niet meer aanwezig in het zwembad, herinnert Manager C Sportbedrijf zich. Uit deze gang van zaken maakt Manager C Sportbedrijf op dat de onderhavige opdracht de Onderhoudspoule had bereikt.
- 90 In oktober 2011 heeft Manager C Sportbedrijf, in verband met de overdracht van werkzaamheden in het kader van haar ziekteverlof dat op 3 november 2011 in zou gaan en het keurmerk Veilig & Schoon 2012, nagegaan wat de status was van de bevindingen uit de rapportage uit 2011. Van Manager C Sportbedrijf begrepen wij het volgende: Op woensdag 26 oktober 2011⁶ hoorde Manager C Sportbedrijf dat Medewerker A Facilitaire Zaken en Medewerker D Facilitaire Zaken van de Onderhoudspoule aanwezig waren in de personeelsruimte van het zwembad. Manager C Sportbedrijf heeft hen toen gevraagd naar de status van het gebruikersonderhoud. Medewerker A Facilitaire Zaken antwoordde dat de Medewerker C Facilitaire Zaken voor het gebruikersonderhoud zou zorgen. Medewerker A Facilitaire Zaken heeft naar aanleiding van de vraag van Manager C Sportbedrijf, in het bijzijn van Manager C Sportbedrijf, Medewerker C Facilitaire Zaken opgebeld, waarbij Medewerker C Facilitaire Zaken zou hebben gezegd de werkzaamheden nog niet te hebben uitgevoerd. Er zou direct actie worden ondernomen door Medewerker C Facilitaire Zaken, aldus Manager C Sportbedrijf. Volgens Manager C Sportbedrijf hebben Medewerker A Facilitaire Zaken en Medewerker D Facilitaire Zaken het rapport van Corrodium in handen gehad tijdens deze bespreking en het ook bekeken.
- 91 Medewerker D Facilitaire Zaken informeerde ons op 26 oktober 2011 niet in zwembad De Reeshof en dus niet bij bovengenoemd gesprek te zijn geweest. Medewerker A Facilitaire Zaken informeerde ons dat het hiervoor omschreven gesprek met Manager C Sportbedrijf niet heeft plaatsgevonden. Wel heeft hij op enig moment rond 26 oktober 2011, Medewerker A Facilitaire Zaken herinnert zich niet exact wanneer en vanaf welke locatie, gebeld met Medewerker C Facilitaire Zaken om te vragen wanneer Medewerker C Facilitaire Zaken de bouten en moeren van de uplighters (omhoog schijnende verlichting) in het zwembad zou vervangen. Die vervanging is een van de door Corrodium gesignaleerde punten in de rapportage. Medewerker C Facilitaire Zaken zou dat op 2 november 2011 doen. Medewerker C Facilitaire Zaken bevestigde de hier omschreven gang van zaken. Hem zou in 2010 zijn gevraagd de bouten en moeren van de uplighters te vervangen maar dit was er nooit van gekomen omdat die vervanging niet tijdens de openingstijden van het zwembad kon geschieden. Medewerker A Facilitaire Zaken vertelde ons dat hij zich spontaan op 26 oktober 2011 herinnerde dat de uplighters nog gedaan moesten worden. Dit had niets te maken met enig gesprek met manager C Sportbedrijf, aldus Medewerker A Facilitaire Zaken.
- 92 Medewerker C Facilitaire Zaken vertelde ons ten aanzien van de reparatie van de uplighters twee maal een opdrachtbon van de Onderhoudspoule te hebben gekregen, te weten eenmaal in augustus 2010 en eenmaal op 1 november 2011. Medewerker C Facilitaire Zaken verklaarde voorts de bonnen weer te hebben ingeleverd bij de Onderhoudspoule en geen afschriften van de bonnen te hebben bewaard. Medewerker C Facilitaire Zaken werkt nooit zonder opdrachtbon, zo vertelde hij ons. In de administratie van de Onderhoudspoule is de door Medewerker C Facilitaire Zaken bedoelde opdrachtbon uit 2010 niet aanwezig, noch blijkt uit het register van de Onderhoudspoule van deze opdracht⁷. De bon van 1 november 2011 is wel aanwezig en de opdracht staat ook in het register. Manager A Facilitaire Zaken en Medewerker A Facilitaire Zaken hebben ons voor het ontbreken van de bon en registratie in 2010 geen verklaring kunnen geven. Manager A Facilitaire Zaken vermoedt dat het mogelijk is dat de opdracht door Manager C Sportbedrijf aan Medewerker C Facilitaire Zaken is gegeven als werk buiten zijn werkzaamheden voor de Onderhoudspoule om, als zelfstandig aannemer. Manager C

---

⁶ In haar reactie d.d. 28 februari 2012 op onze bevindingen informeerde Manager C Sportbedrijf ons dat zij niet zeker is van deze datum; het kan ook 25 oktober 2011 geweest zijn. Zij benadrukte daarbij er wel zeker van te zijn dat het gesprek heeft plaatsgevonden.

⁷ Manager A Facilitaire Zaken merkt in zijn reactie van 24 februari 2012 op: *“De constatering dat de bon van Medewerker C Facilitaire Zaken niet in het register staat is te verklaren doordat Medewerker C Facilitaire Zaken van de melder de bon (onderhoudsverzoek) heeft ontvangen en deze wellicht in eigen beheer (ZZP) heeft uitgevoerd, maar zeker niet zoals in 2011 (conform procedure) heeft aangeboden aan de administratie van de onderhoudspoule.”*

Sportbedrijf informeerde ons Medewerker C Facilitaire Zaken niet anders te kennen dan als medewerker van de Onderhoudspoule.

- 93 Kennelijk hebben er opdrachtbonnen bestaan die zich niet (meer) in de administratie van de Onderhoudspoule bevinden. Daarin bevinden zich overigens ook opdrachtbonnen die niet in het register voorkomen. Ook staan er werkzaamheden in het register waarvoor geen opdrachtbon in de betreffende mappen zit. Conclusie is derhalve dat de administratie van de Onderhoudspoule onvoldoende betrouwbaar is om zeker te stellen dat opdrachten wel of niet zijn ontvangen, uitgevoerd en/of verstrekt.
- 94 Waarom er wel een opdracht zou hebben gespeeld rond de bouten en moeren van de uplighters maar niet rond de andere door Corrodium gegeven adviezen blijft onduidelijk. Medewerker A Facilitaire Zaken en Medewerker C Facilitaire Zaken zijn stellig in hun opvatting dat de opdracht alleen de uplighters betrof. Manager C Sportbedrijf is stellig in haar opvatting dat zij de Onderhoudspoule aan al het gebruikersonderhoud heeft herinnerd.
- 95 In dit verband roepen wij in herinnering de mail van Medewerker A Facilitaire Zaken van 1 september 2010 die kennelijk werd gebaseerd op het door Manager B Sportbedrijf ingevulde onderhoudsformulier, welk formulier vier onderwerpen kende, waaraan de mail van Medewerker A Facilitaire Zaken ook met zoveel woorden refereert, maar waarbij volgens de tekst van de mail slechts drie onderwerpen aan Medewerker B Facilitaire Zaken worden doorgeleid. Het ontbrekende onderwerp betreft de uplighters. Opmerkelijk is dat Medewerker C Facilitaire Zaken in die periode kennelijk wel de opdracht voor de uplighters heeft gekregen en dat betrokkenen zich van de andere drie elementen niets meer kunnen herinneren.
- 96 Op vrijdag 29 oktober 2011 is Medewerker D Facilitaire Zaken bij het zwembad geweest en zei hij tegen Manager C Sportbedrijf dat hij steigeronderdelen heeft gebracht en dat de rest daarvan later kwam. Manager C Sportbedrijf leidde hieruit af dat zeer binnenkort de bouten en moeren van het ophangstelsel zouden worden vervangen. Medewerker D Facilitaire Zaken vertelde ons dat hij niet wist waarom hij de steiger naar het zwembad moest brengen maar dit deed in opdracht van Medewerker A Facilitaire Zaken, die hem daartoe had opgebeld. Medewerker D Facilitaire Zaken had de steiger bij hem thuis staan, in verband met schilderwerk aldaar, zo vertelde hij ons.
- 97 Op maandag 31 oktober besprak Manager C Sportbedrijf de status van het onderhoud met Manager B Sportbedrijf, zo vertelde Manager C Sportbedrijf ons, waarbij zij aangaf dat de onderhoudspool bezig was met het vervangen van de bouten en moeren. Op de rapportage van Corrodium plakte Manager C Sportbedrijf een zelfklevend etiket (post-it) met de mededeling dat de afdeling Vastgoed klaar was en dat de onderhoudspoule nog bezig was, zo vertelde Manager C Sportbedrijf ons.
- 98 In haar reactie van 28 februari 2012 op onze bevindingen berichtte de advocaat van Manager C Sportbedrijf ons ten slotte als volgt:
“Cliënte kan zich over het algemeen redelijk vinden in de bevindingen gedaan door PWC. Naar mening van cliënte verwoord Manager A Sportbedrijf één en ander ook goed. Cliënte is van mening dat het wat haar betreft duidelijk is dat de onderhoudspoule niet goed functioneert. Voorts blijkt duidelijk dat de onderhoudspoule op meerdere punten tegenstrijdig reageert. Zo lijken zij wel toe te geven op de hoogte te zijn van onderdelen uit het corrodiumrapport, maar aangaande dit specifieke onderdeel weet men opeens niks. Ook zijn er kennelijk onderhoudsbonnen niet aangekomen, dan wel weg. Met name de verklaring aangaande het niet controleren van de bouten door de corrodiumonderzoeker is minimaal bijzonder te noemen. Cliënte geeft aan dat zij en haar meerderen er op vertrouwden dat de mensen met de technische kennis bij vastgoed dan wel de onderhoudspoule het risico van het hoe en wat aangaande de onderhoudswerkzaamheden zouden inschatten. Zij heeft geen technische kennis en wist dat zowel de technische mensen bij vastgoed als bij de onderhoudspoule op de hoogte waren van de bevindingen uit het corrodiumrapport.”

---

5. *Samenvattende opmerkingen*

- 99 De problematiek rond de toepassing van roestvast staal in zwembaden was bij de afdeling Vastgoed en het hoofd Sportaccommodaties van de gemeente Tilburg bekend sinds in elk geval 2006, toen Corrodium voor het eerst wees op de risico's daarvan. Deze kennis heeft noch geleid tot een adequate verspreiding van die kennis, noch tot de spoedige vervanging van roestvast stalen materialen in de zwembaden binnen de gemeente Tilburg.
- 100 Zowel als gevolg van rapporten van Corrodium uit 2009 als uit 2011 zijn er tussen medewerkers van de afdeling Vastgoed en respectievelijk de manager en de bedrijfsleider van zwembad De Reeshof afspraken gemaakt omtrent de verantwoordelijkheid voor het verrichten van onderhoud aan door Corrodium gesignaleerde onderwerpen, waarbij afgesproken werd dat het onderhoud aan het onderhavige ophangstelsel voor luidsprekers boven het peuterbad de verantwoordelijkheid van de gebruiker (het zwembad) zou zijn.
- 101 In 2010 heeft de manager van het zwembad de opdracht tot uitvoering van het relevante onderhoud uitgezet bij de onderhoudspoule, zo blijkt uit schriftelijke stukken. Het onderhoud is echter niet uitgevoerd, met uitzondering van de intentie om een van de elementen van de opdracht (de uplighters) uit te gaan voeren op 2 november 2011.
- 102 Nu het onderhoud aan het bewuste ophangstelsel niet is uitgevoerd in vervolg op de inspectie en rapportage door Corrodium in 2009 is een nieuwe situatie ontstaan doordat het gebrek opnieuw wordt geconstateerd door Corrodium in 2011.
- 103 Corrodium heeft namelijk het bewuste gebrek in april 2011 opnieuw geconstateerd. De bedrijfsleider die het onderhoud na overleg met de afdeling Vastgoed op zich nam herinnert zich niet of de opdracht opnieuw bij de onderhoudspoule werd uitgezet maar herinnert zich wel een gesprek waarin zij vertegenwoordigers van de onderhoudspoule daags voor het ongeval aan het bewuste onderhoud herinnerde. De vertegenwoordigers van de onderhoudspoule spreken het plaatsgevonden hebben van het gesprek tegen.
- 104 In 2011 werd de staat van het bewuste ophangstelsel door Corrodium als een hoog risico gekwalificeerd. Zulks werd door de lezers van het rapport niet zo begrepen maar door de auteur daarvan wel zo bedoeld, waarbij hij wilde aangeven dat de reparatie onmiddellijk zou worden uitgevoerd. Niet is komen vast te staan of een beweerdelijk daarover gevoerd gesprek tussen de inspecteur van Corrodium, de bedrijfsleider van het zwembad en een medewerker van de onderhoudspoule daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.
- 105 Nu de bedrijfsleider van het zwembad in 2011 wel met de afdeling Vastgoed een afspraak heeft gemaakt inhoudende dat het zwembad het onderhoud aan het ophangstelsel zou uitvoeren maar niet een duidelijke, reproduceerbare en aantoonbare opdracht heeft gegeven aan de onderhoudspoule, heeft zij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering aan zich gehouden. Dat zij in de veronderstelling leefde dat de onderhoudspoule de opdracht had gekregen doet daar niet aan af.
- 106 Wij tekenen aan dat de situatie zich in 2011 niet zou hebben voorgedaan en het ongeval ook niet plaats zou hebben gevonden indien het onderhoud in 2010 volgens het aangetroffen onderhoudsformulier en de e-mail correspondentie daarover zou zijn uitgevoerd door de Onderhoudspoule.
- 107 Het hoofd Sportaccommodaties heeft in 2006 en 2009 de rapporten van Corrodium ontvangen doch aangenomen dat de afdeling Vastgoed daarop actie ondernam. De ontvangst van de rapporten heeft niet geleid tot aansturing van de zwembadleiding door het hoofd Sportaccommodaties op de in de rapporten genoemde punten.

---

108 Wij hebben Manager B Sportbedrijf, manager van zwembad De Reeshof, – zoals gesteld - niet kunnen spreken tijdens ons onderzoek of om commentaar kunnen vragen op onze bevindingen.

Amsterdam, 5 april 2012

Origineel getekend door mr. drs. B.M. Prins RA
Partner